

5 Ιουλίου, 1990

[Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Πρόεδρος]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΤΩΝΙΑ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ,

Αιτήτρια,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ/Ή ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ.

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 24/87).

Τελωνειακοί Δασμοί και Φόροι Καταναλώσεως — Ατελής εισαγωγή
οχήματος από επαναπατριζόμενο Κύπριο — Εφαρμοστέες αρχές.

5 Λέξεις και Φράσεις — "Μετανάστευση" στην περί Τελωνειακών Δα-
σμών και Φόρων Καταναλώσεως Νομοθεσία.

Λέξεις και Φράσεις — "Διαμονή" και "ουσιώδης διαμονή" στην περί
Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νομοθεσία.

10 Η αιτήτρια γεννήθηκε το 1962 στην Αυστραλία από Κυπρίους με-
τανάστες γονείς. Επέστρεψε στην Κύπρο τον Αύγουστο του 1974 για
μόνιμη εγκατάσταση. Αφού παρέμεινε για οκτώ περίπου μήνες έφυγε
και πάλι για την Αυστραλία μαζί με τους γονείς της λόγω της έκρυθ-
15 μης κατάστασης. Επανήλθε για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο τον
Ιούλιο του 1985 και υπέβαλε αίτηση στις 24 Αυγούστου, 1985 για πα-
ραχώρηση απαλλαγής από την καταβολή φόρων και εισαγωγικού δα-
σμού ενός αυτοκινήτου. Η αίτησή της απορρίφθηκε δύο φορές από το
Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων (ο Διευθυντής).

20 Η αιτήτρια καταχώρησε προσφυγή ισχυριζόμενη ότι ο χρόνος
που μεσολάβησε από το 1975 μέχρι τον Ιούλιο του 1985 πληρούσε
την πρόνοια της Κ.Δ.Π. 188/82 για δεκαετή τουλάχιστο μόνιμη
εγκατάσταση στο εξωτερικό. Παράλληλα δε ισχυρίστηκε ότι πλη-
ρούσε τις υπόλοιπες προϋποθέσεις της διάταξης, δηλαδή ότι επα-

ναπατριόσθηκε για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο και ότι το όχημά της ήταν το μοναδικό στην οικογένεια.

Οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίστηκαν ότι η απορριπτική απόφαση του Διευθυντή ήταν ορθή αφού η αιτήτρια δεν ήταν ποτέ μόνιμα εγκατεστημένη στην Κύπρο πριν την επάνοδό της το 1985 και επιπλέον δεν είχε εισάξει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής της οποιοδήποτε αυτοκίνητο. Συνεπώς, κατ' εφαρμογή της αρχής στην απόφαση *Γιάγκου ν. Δημοκρατίας* η απόφαση του Διευθυντή δε συνιστούσε εκτελεστή διοικητική πράξη και έπρεπε να απορριφθεί. Αλλά και στην αντίθετη ακόμη περίπτωση, η απόφαση του Διευθυντή ήταν εύλογη ενόψει των στοιχείων που είχε ενώπιόν του.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέχτηκε την προσφυγή και αποφάνθηκε ότι:

Η παρούσα υπόθεση διακρίνεται από την *Γιάγκου* (ανωτέρω) διότι σ' εκείνη την υπόθεση δεν υπήρχε το αυτοκίνητο ούτε επιβλήθηκε εισαγωγικός δασμός σαν συνέπεια της άρνησης του Διευθυντή.

Ο λόγος που απορρίφθηκε η αίτηση - ότι δηλαδή η αιτήτρια δεν είχε επιστρέψει μετά από μετανάστευση από την Κύπρο - δεν ευσταθεί ενόψει των περιστατικών της υπόθεσης και συγκεκριμένα λόγω του ότι αναγκάστηκε να μεταβεί στην Αυστραλία σαν αποτέλεσμα της έκρυθμου καταστάσεως του 1974. Η μετάβαση εκείνη ισοδυναμεί με μετανάστευση.

Η αιτήτρια είχε τη συνήθη διαμονή της στην Κύπρο από τον Αύγουστο του 1974, αφού η οικογένειά της είχε πρόθεση να καταστήσει την Κύπρο τόπο διαμονής της για αόριστη χρονική περίοδο.

Κατά συνέπεια, όταν η οικογένεια της αιτήτριας εγκατέλειψε την Κύπρο το 1975, είχε εγκαταλείψει το συνήθη τόπο διαμονής της και η εγκατάλειψη ισοδυναμεί με μετανάστευση.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, οι λόγοι που επικαλέσθηκαν οι καθ' ων η αίτηση για απόρριψη της αίτησης δεν ευσταθούν.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Ttofis v. Republic (1988) 3(B) C.L.R. 1625,

Lakatamitis v. Republic (1988) 3(B) C.L.R. 1565,

Yiangu v. Republic (1987) 3(A) C.L.R. 27,

Georghiou v. Republic (1987) 3 C.L.R. 1305,

5 *Razis v. Republic (1979) 3 C.L.R. 127.*

Προσφυγή.

10 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της αιτήτριας για ατελή εισαγωγή ενός αυτοκινήτου μετά από επαναπατρισμό της.

15 Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

Στ. Θεοδούλου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

20 Α.Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Με την προσφυγή της αυτή η αιτήτρια ζητά την ακύρωση της απόφασης και/ή πράξης του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων, που θα αναφέρεται στη συνέχεια ως ο Διευθυντής, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή της για ατελή εισαγωγή ενός αυτοκινήτου δυνάμει του Κώδικα Απαλλαγής
25 01.19 (Κ.Δ.Π. 188/82), ως επαναπατρισθείσα μετά από μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό.

30 Η αιτήτρια γεννήθηκε στην Αυστραλία στις 22 Σεπτεμβρίου, 1962 από Κυπρίους μετανάστες γονείς. Αφού πώλησαν την ακίνητη και κινητή τους περιουσία στην Αυστραλία έφθασαν στην Κύπρο τον Αύγουστο του 1974 για μόνιμη, όπως ισχυρίζονται, εγκατάστασή τους. Φοίτησε για τρεις περίπου μήνες στο Private English Junior School και έφυγε με τους γονείς της για Αυστραλία, ύστερα από παραμονή στην Κύπρο οχτώ περίπου μηνών, γιατί λόγω της εκρήθμου καταστάσεως που δημιουργήθηκε από το πραξικόπημα
35 και την εισβολή και των συνεπειών που αυτά επέφεραν, δεν κατάρθωσαν να εξασφαλίσουν εργασία. Η αιτήτρια που είναι παντρεμένη τώρα και έχει ένα τέκνο, επανήλθε οριστικά για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο τον Ιούλιο του 1985 και υπέβαλε στις 24 Αυγούστου, 1985 αίτηση για παραχώρηση απαλλαγής από την καταβολή φόρων και εισαγωγικών δασμών. Η αίτηση της αιτήτριας απορρίφθηκε με επιστολή ημερομηνίας 6 Μαρτίου, 1986.

Εναντίον της απόφασης εκείνης καταχωρήθηκε η προσφυγή

αριθμός 332/86 που αποσύρθηκε, γιατί εν τω μεταξύ η αιτήτρια είχε υποβάλει νέα στοιχεία τα οποία δεν ήταν ενώπιον της αρμοδίας Αρχής και με βάση εκείνα τα στοιχεία η αρμοδία Αρχή ανέλαβε να επανεξετάσει την υπόθεση και να πάρει νέα απόφαση.

5

Ο Διευθυντής, με επιστολή του ημερομηνίας 22 Δεκεμβρίου, 1986, απέρριψε και πάλι το αίτημα της αιτήτριας για το λόγο ότι από τη μελέτη των στοιχείων που είχε διαβιβάσει μέσω του γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα με σκοπό την επανεξέταση της υπόθεσής της δεν κατέστη δυνατό να αναθεωρήσει την αρχική του αρνητική απάντηση.

10

Τα στοιχεία που υπέβαλε η αιτήτρια ήταν βεβαίωση ενός κτηματομεσίτη στην Αυστραλία για πώληση της οικίας των Χριστάκη και Αφροδίτης Μιχαηλίδη, φωτοαντίγραφο πωλητηρίου εγγράφου ημερομηνίας 7 Ιουνίου, 1974, τίτλο της σχετικής ιδιοκτησίας και τρεις βεβαιώσεις από γνωστούς της εποχής εκείνης ότι οι γονείς της αιτήτριας μαζί με την αιτήτρια και τον αδελφό της Άντρο Μιχαηλίδη ήλθαν στην Κύπρο για εγκατάσταση τον Αύγουστο του 1974 και κατοίκησαν στο σπίτι τους στο Καϊμακλί, οδός Καλογραιών Αρ. 36.

15

20

Είναι η θέση της αιτήτριας ότι αν δικαιούται η αιτήτρια χωρίς φόρο το αυτοκίνητό της τούτο θα εξαρτάτο, από απόψεως ιδιοκτησίας, από τη νέα μετανάστευσή της μέχρι τον τελικό επαναπατρισμό της που έγινε τον Ιούλιο του 1985. Η αιτήτρια αφού παρέμεινε συνεχώς από τις αρχές του 1975 στην Αυστραλία επανήλθε στην Κύπρο όπου εγκαταστάθηκε με το σύζυγό της και το τέκνο της μόνιμα. Τότε υπέβαλε και αίτηση βάσει της Κ.Δ.Π. 188/82. Είναι ο ισχυρισμός της αιτήτριας ότι ο χρόνος που μεσολάβησε από το 1975 μέχρι τον Ιούλιο του 1985 υπερπληρούσε την πρόνοια της διατάξης αυτής για δεκαετή τουλάχιστο μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό. Παράλληλα δε ότι πληροί και τις υπόλοιπες προϋποθέσεις της διατάξεως, δηλαδή ότι επαναπατρίστηκε για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο και ότι το όχημά της ήταν το μοναδικό για την οικογένειά της. Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, η απάντηση του Διευθυντή έπρεπε να ακυρωθεί σύμφωνα με τις αποφάσεις *Ττοφής v. Δημοκρατίας* (1988) 3 C.L.R. 1625 και *Λακαταμίτη v. Δημοκρατίας* (1988) 3 C.L.R. 1565.

25

30

35

Είναι η θέση των καθ' ων η αίτηση ότι η απόφαση του Διευθυντή που λήφθηκε μετά από επανεξέταση της αίτησης της αιτήτριας ήταν και πάλιν απορριπτική, γιατί δεν έγινε δεκτό ότι η αιτήτρια ήταν ποτέ μόνιμα εγκατεστημένη στην Κύπρο πριν την επάνοδό της το 1985. Πρόσθετα, η αιτήτρια δεν είχε εισάξει κατά το χρόνο της

40

υποβολής της αίτησής της οποιοδήποτε αυτοκίνητο. Κατά συνέπεια, εφαρμόζοντας τις αρχές που αποφασίστηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο στην υπόθεση *Άννα Γιάγκου ν. Δημοκρατίας* (1987) 3 C.L.R. 27, η απορριπτική απόφαση του Διευθυντή δε συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη. Επομένως η προσφυγή θα έπρεπε να απορριφθεί ως προσβάλλουσα μη εκτελεστή διοικητική πράξη αλλά και αν ακόμα η επίδικη απόφαση συνιστούσε εκτελεστή διοικητική πράξη ήταν εύλογο για το Διευθυντή να φθάσει, υπό το φως των ενώπιόν του στοιχείων, στην απορριπτική απόφαση.

10

Σύμφωνα με το συνήγορό της η αιτήτρια είχε το αυτοκίνητο μαζί της και πλήρωσε τη φορολογία που της επιβλήθηκε, αφού δεν την απάλλαξε κατ' εσφαλμένη άσκηση της διακριτικής του εξουσίας, ο Διευθυντής. Συγκεκριμένα η αιτήτρια κατέβαλε στις 18 Ιουνίου 1986, εκκρεμούσης της πρώτης προσφυγής πράγμα που δε δείχνει εγκατάλειψη των δικαιωμάτων της, το ποσό των £5.326,60 σαν δασμό (Παράρτημα "X"). Και έχει προβληθεί ο ισχυρισμός ότι αν κριθεί ότι ο Διευθυντής παράνομα θεώρησε ότι δεν εμπίπτει στις σχετικές πρόνοιες της εξαίρεσης η αιτήτρια, τότε η πληρωμή του δασμού από αυτή, της επιβλήθηκε δια παρανόμου πράξεως, οπότε θα πρέπει να της επιστραφεί ή θα μπορεί να τον διεκδικήσει η αιτήτρια με βάση το Άρθρο 146.6 του Συντάγματος.

15

Η περίπτωση υπό εξέταση δεν είναι ανάλογη προς την υπόθεση *Γιάγκου* (πιο πάνω) διότι σε εκείνη την υπόθεση δεν υπήρχε το αυτοκίνητο ούτε επιβλήθηκε σαν συνέπεια της άρνησης του Διευθυντή, εισαγωγικός δασμός.

20

Οι Κύπριοι δικαιούνται να απαλλαγούν της πληρωμής τελωνειακού δασμού για αυτοκίνητο, αν ικανοποιούν τις πιο κάτω τρεις προϋποθέσεις:

"(α) (i) Μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό.

25

(ii) Για συνεχή περίοδο δέκα ετών.

(β) Επιστροφή για μόνιμη εγκατάσταση στη Δημοκρατία και

30

(γ) Εισαγωγή μέσα σε εύλογο χρόνο από την ημερομηνία άφιξης μέσα στη διακριτική ευχέρεια του διευθυντή."

Σχετική αναφορά μπορεί να γίνει στην υπόθεση *Georghiou ν. Republic* (1987) 3 C.L.R. 1305.

Όπως φαίνεται από την πρώτη απορριπτική απόφαση του καθ' ου η αίτηση (επιστολή ημερομηνίας 6 Μαρτίου, 1986), το αίτημα της αιτήτριας είχε απορριφθεί επειδή δεν είχε επιστρέψει μετά από μετανάστευση από την Κύπρο. Επομένως το ερώτημα που εγείρεται είναι κατά πόσο η αιτήτρια είχε μεταναστεύσει από την Κύπρο όταν έφυγε για την Αυστραλία στις αρχές του 1975. Παρίσταται επομένως ανάγκη να ερμηνεύσουμε τη λέξη "μετανάστευση". Έχω τη γνώμη ότι η λέξη αυτή, σύμφωνα με τη σωστή ερμηνεία της σημαίνει η εγκατάλειψη από ένα άτομο της δικής του χώρας και η εγκατάσταση του σε άλλη χώρα. (Βλέπε και The Universal Dictionary of the English Language του Henry Cecil Wyld στο οποίο γίνεται η πιο κάτω ερμηνεία της λέξης "migrate" ".. to leave one habitation place or country and go to another; especially to leave one's own country and settle abroad." Έχω τη γνώμη ότι αν κατά τον ουσιώδη χρόνο η οικογένεια της αιτήτριας είχε αποφασίσει να παραμείνει μόνιμα στην Κύπρο ή για αόριστο χρόνο ή να καταστήσει την Κύπρο το συνήθη τόπο διαμονής της και μετά λόγω της εκρύθμου κατάστασης αναγκάστηκε να μεταβεί στην Αυστραλία, τότε η μετάβαση εκείνη ισοδυναμεί με μετανάστευση.

Για την έννοια των όρων "διαμονή", "ουσιώδης διαμονή", έχω αναφέρει τα πιο κάτω στην υπόθεση **Razis v. Republic** (1979) 3 C.L.R. 127 στις σελ. 135-138, που δε θεωρώ σκόπιμο να παραθέσω εδώ.

Ποία είναι τα γεγονότα που σχετίζονται με την εγκατάσταση και διαμονή της αιτήτριας στην Κύπρο τον Αύγουστο του 1974.

- (α) Ότι η οικογένειά της πώλησε την ακίνητη περιουσία της που είχε στην Αυστραλία λίγο πριν ξεκινήσουν για την Κύπρο. 30
- (β) Ότι έμεινε στην Κύπρο από τον Αύγουστο του 1974 μέχρι τον Γενάρη του 1975. 35
- (γ) Ότι φοίτησε σε δημοτικό σχολείο στην Κύπρο για τρεις μήνες από το Σεπτέμβρη μέχρι το Δεκέμβρη του 1974. 40
- (δ) Ότι η οικογένειά της λόγω της τότε εκρύθμου καταστάσεως δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει εργασία στην Κύπρο και επέστρεψαν στην Αυστραλία.
- (ε) Ότι είχαν ιδιόκτητη κατοικία στην Κύπρο (στο Καϊμακλί) στην οποία και κατοίκησαν.

5 Αφού έλαβα υπόψη μου τα πιο πάνω γεγονότα, κρίνω ότι αποδεικνύουν ότι κατά τον Αύγουστο του 1974, η οικογένεια της αιτήτριας είχε πρόθεση να καταστήσει την Κύπρο τόπο διαμονής της για αόριστη χρονική περίοδο, επομένως από εκείνη την περίοδο είχε τη συνήθη διαμονή της στην Κύπρο. (Βλέπε *Macrae v. Macrae* [1949] p. 397, 402 η οποία αναφέρεται στην *Razis* (πιο πάνω).

10 Κατά συνέπεια όταν η οικογένεια της αιτήτριας εγκατέλειψε την Κύπρο το 1975 είχε εγκαταλείψει το συνήθη τόπο διαμονής της και η εγκατάλειψη ισοδυναμεί με μετανάστευση. Επομένως οι λόγοι που έχει επικαλεσθεί ο καθ' ου η αίτηση για την απόρριψη της αίτησης δεν ευσταθούν. Περαιτέρω, αφού έλαβα υπόψη μου τις προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιηθούν σε τέτοιες περιπτώσεις, όπως προδιαγράφονται στην υπόθεση *Georghiou*

15 πιο πάνω, κρίνω ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις.

20 Κατά συνέπεια η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση ακυρώνεται. Κάτω από τις περιστάσεις δε γίνεται οποιαδήποτε διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.